

Sygn. akt VII U 963/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2017 r. w Warszawie

sprawy A. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o emeryturę i wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania A. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 21 kwietnia 2015 roku, znak: (...)

z dnia 17 września 2015 roku, znak: (...) oraz

z dnia 17 września 2015 roku, znak: (...)

oddala odwołania.

UZASADNIENIE

A. S. (1) w dniu 25 maja 2016r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 kwietnia 2015r., znak: (...), odmawiającej prawa do wcześniejszej emerytury i wniósł o:

- zmianę decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury od dnia 29 grudnia 2014r. i ustalenie jej wpłaty wraz z ustawowymi odsetkami począwszy od ww. daty do dnia zapłaty;
- zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Ubezpieczony zarzucił organowi rentowemu naruszenie art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez nieuwzględnienie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu od 16 października 1990r. co najmniej do 31 grudnia 1995r., kiedy był zatrudniony w charakterze załogi statku morskiego w żegludze międzynarodowej i wykonywał prace na statku morskim w żegludze międzynarodowej, wymienione w Wykazie A, Dziale VIII, poz. 4 wymienionego rozporządzenia.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że w związku z oddelegowaniem do pracy na statkach morskich w żegludze międzynarodowej, w okresie od 16 października 1990r. do 31 grudnia 1995r. przebywał na urlopie bezpłatnym. Ta okoliczność nie zmienia faktu, że we wskazanym okresie pozostawał dalej zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) i pracował w załodze statków w żegludze międzynarodowej w następujących okresach:

- od 16 października 1990r. do 16 września 1991r. jako załogant statku (...),
- od 10 listopada 1991r. do 27 czerwca 1992r. jako załogant statku (...),
- od 9 kwietnia 1993r. do 22 września 1993r. jako załogant statku (...),
- od 20 lutego 1994r. do 16 sierpnia 1994r. jako załogant statku (...),
- od 22 stycznia 1995r. do 1 lipca 1995r. jako załogant statku (...),

co znajduje odzwierciedlenie w zapisach książeczek żeglarskich. W wymienionych powyżej okresach, stanowiących łącznie 2 lata, 8 miesięcy i 5 dni, A. S. (1) wykonywał prace wskazane w Wykazie A, Dziale VIII, poz. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Okres ten powinien być więc zaliczony do stażu pracy w warunkach szczególnych. Po dodaniu go do okresu pracy w warunkach szczególnych uznanego przez organ rentowy, przy uwzględnieniu faktu, że ubezpieczony spełnia pozostałe przesłanki warunkujące przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, powinna nastąpić zmiana zaskarżonej decyzji (odwołanie z dnia 21 maja 2015r., k. 2-6 tom I a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W., na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., wniósł o oddalenie odwołania.

Uzasadniając przedstawione stanowisko organ rentowy powołał się na przepisy art. 184 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2103r., poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Ponadto, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że ubezpieczony nie udokumentował piętnastoletniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, a jedynie okres wynoszący 13 lat, 6 miesięcy i 26 dni. Książeczki żeglarskie, które zostały dołączone do odwołania, według Zakładu, nie stanowią podstawy do uznania okresów pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony nie przedstawił świadectw pracy, które potwierdziłyby wykonywanie takiej pracy po 16 października 1990r. Wobec tego zaskarżoną decyzją z dnia 21 kwietnia 2015r. odmówiono przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury (odpowiedź na odwołanie z dnia 23 czerwca 2015r., k. 30 tom I a.s.).

A. S. (1) w dniu 26 października 2015r. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 17 września 2015r., znak: (...), w której organ rentowy ponownie ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r.

Ubezpieczony wskazał, że zaskarżona decyzja nie jest trafna, albowiem nie uwzględnia pełnego okresu składkowego i nieskładkowego, który posiada i dlatego wnioskował o jej zmianę poprzez zaliczenie do okresów składkowych i nieskładkowych urlopu bezpłatnego od dnia 16 października 1990r. do dnia 31 grudnia 1995r. lub poprzez zaliczenie do okresów składkowych i nieskładkowych okresu 2 lat, 8 miesięcy i 5 dni, po zaokrągleniu w górę do 3 lat, kiedy świadczył pracę na rzecz armatorów zagranicznych. Dodatkowo ubezpieczony wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Zarzucił organowi rentowemu naruszenie art. 174 w zw. z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez:

- pominięcie przy ustaleniu okresów składkowych i nieskładkowych okresu od dnia 16 października 1990r. do dnia 31 grudnia 1995r., kiedy przebywał na urlopie bezpłatnym, który uznawany jest za okres nieskładkowy i podlega zaliczeniu do ogólnego stażu ubezpieczeniowego lub

- pominięcie przy ustaleniu okresów składkowych i nieskładkowych okresu 2 lat, 8 miesięcy i 5 dni pracy świadczonej na rzecz armatorów zagranicznych, który to okres uznawany jest za składkowy i podlega zaliczeniu do ogólnego stażu ubezpieczeniowego.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podkreślił, że w okresie od dnia 16 października 1990r. do dnia 31 grudnia 1995r., zgodnie z treścią dołączonego do odwołania świadectwa pracy, przebywał na urlopie bezpłatnym, który to okres, w rozumieniu art. 7 pkt 8 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest uznawany za nieskładkowy i podlega zaliczeniu do ogólnego stażu ubezpieczeniowego, stanowiącego podstawę do nabycia uprawnień emerytalnych. Tak więc, nawet w przypadku gdyby uznać zgodnie z treścią decyzji z dnia 17 września 2015r., że okres składkowy wynosi 21 lat, 7 miesięcy i 8 dni, a na dzień 15 października 1990r. wynosił 20 lat, 2 miesiące i 16 dni, to wraz z okresem ww. urlopu bezpłatnego w wymiarze 5 lat, 2 miesięcy i 15 dni da sumę okresów składkowych i nieskładkowych wynoszącą co najmniej 25 lat, 5 miesięcy i 1 dzień.

Niezależnie od powyższego ubezpieczony wskazał, że w trakcie przebywania na urlopie bezpłatnym świadczył pracę w charakterze załoganta na statkach morskich w żegludze międzynarodowej. W konsekwencji powyższego okres ten należy uznać za składkowy.

Zdaniem ubezpieczonego, skarżona decyzja nie odpowiada prawu, albowiem oparta została na błędnym ustaleniu jednej z przesłanek wpływających na wartość współczynnika w ramach ustalenia kapitału początkowego, tj. braku uwzględnienia 5-letniego urlopu bezpłatnego, który to winien zostać doliczony w ramach okresów składkowych i nieskładkowych. Jako zarzut ewentualny podniesione zostało również, że zaskarżona decyzja nie uwzględnia jako okresu składkowego zatrudnienia u pracodawców zagranicznych, które ma wymiar 3 lat (odwołanie z dnia 23 października 2015r., k. 33 - 38 akt o sygn. VII U 159/16).

W dniu 27 października 2015r. A. S. (1) złożył odwołanie od kolejnej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydanej w dniu 17 września 2015r., znak: (...), a dotyczącej ponownej odmowy przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

Zaskarżonej decyzji ubezpieczony zarzucił naruszenie:

- art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez nieuwzględnienie, jako pracy w szczególnych warunkach, okresu zatrudnienia od dnia 16 października 1990r. do dnia 31 grudnia 1995r. w charakterze marynarza (pracownika załogi statku morskiego w żegludze międzynarodowej),

- art. 184 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez pominięcie w ustaleniu okresów składkowych i nieskładkowych okresu od dnia 16 października 1990r. do dnia 31 grudnia 1995r., kiedy przebywał na urlopie bezpłatnym, który jest uznawany za okres nieskładkowy i podlega zaliczeniu do ogólnego stażu ubezpieczeniowego, co w konsekwencji powoduje spełnienie przesłanki uprawniającej do wcześniejszego uzyskania prawa do emerytury.

Ponadto ubezpieczony podniósł, że w zaskarżonej decyzji z dnia 17 września 2015 roku niezasadnie ustalono mu okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 21 lat, 7 miesięcy i 8 dni, w sytuacji gdy w decyzji z dnia 21 kwietnia 2015r. okres składkowy i nieskładkowy został ustalony na 29 lat, 1 miesiąc i 1 dzień.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że decyzja organu rentowego z dnia 17 września 2015r. nie jest trafna, a wnioski z niej wynikające, tj. niewykazanie okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych i 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego, nie znajdują potwierdzenia w materiale dowodowym. Organ rentowy uznał za udowodniony staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 13 lat, 6 miesięcy i 26 dni, na który składa się zatrudnienie ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) w okresie od dnia 21 marca 1977r. do dnia 15 października 1990r. Do wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych brakuje zatem 1 roku, 5 miesięcy i 5 dni. Odnosząc

się do tej kwestii i powtarzając argumentację przedstawioną w odwołaniu od decyzji ZUS z dnia 21 kwietnia 2015r., ubezpieczony wskazał, że w okresie od 16 października 1990r. do 31 grudnia 1995r. pozostawał nadal zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) z tym, że przebywał w tym czasie na urlopie bezpłatnym w związku z oddelegowaniem do pracy na statkach morskich w żegludze międzynarodowej. Okres urlopu bezpłatnego jest okresem nieskładkowym w rozumieniu art. 184 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tak więc, nawet w przypadku gdyby uznać zgodnie z treścią decyzji z dnia 17 września 2015r., że okres składkowy i nieskładkowy wynosi dla ubezpieczonego 21 lat, 7 miesięcy i 8 dni, a na dzień 15 października 1990r. wynosił 20 lat, 2 miesiące i 16 dni, to wraz z okresem urlopu bezpłatnego w wymiarze 5 lat, 2 miesięcy i 15 dni, suma okresów składkowych i nieskładkowych będzie wynosiła co najmniej 25 lat, 5 miesięcy i 1 dzień.

Ubezpieczony wskazał również, że w okresie delegowania, tj.: od 16 października 1990r. do 16 września 1991r., od 10 listopada 1991r. do 27 czerwca 1992r., od 9 kwietnia 1993r. do 22 września 1993r., od 20 lutego 1994r. do 16 sierpnia 1994r. oraz od 22 stycznia 1995r. do 1 lipca 1995r., był członkiem załóg statków w żegludze międzynarodowej. Świadczył więc pracę w warunkach szczególnych w wymiarze łącznym wynoszącym co najmniej 16 lat, 4 miesiące i 3 dni, co z kolei stanowi o spełnieniu przesłanki z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Powołując się na wyroki Sądu Okręgowego w Gdańsku: z dnia 19 listopada 2013r. (VIII U 1393/13) i z dnia 28 lutego 2014r. (VIII U 1690/13) oraz na wyroki Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 grudnia 2013r. (III AUa 594/13) i z dnia 15 maja 2014r. (III AUa 2759/13), ubezpieczony podkreślił, że złożył zaświadczenie od jednostki pośredniczącej w zatrudnieniu, tj. (...). Dodał, że przy braku kwestionowania przez organ prawdziwości przedmiotowego dokumentu, należy przyjąć, że w sposób skuteczny wykazał okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, tj. 2 lata, 9 miesięcy i 7 dni, co przy uwzględnieniu niekwestionowanego przez organ rentowy okresu 13 lat, 6 miesięcy i 26 dni, daje sumę 16 lat, 4 miesięcy i 3 dni pracy w warunkach szczególnych.

Zdaniem ubezpieczonego, wskazana argumentacja stanowi o spełnieniu przez niego warunków koniecznych do otrzymania wcześniejszej emerytury, bowiem wykonywał pracę wymienioną w Wykazie A, Dziale VIII, poz. 4 rozporządzenia w okresie wymaganym dla ustalenia prawa do emerytury (przez co najmniej 16 lat, 4 miesiące i 3 dni), a ponadto na dzień złożenia wniosku o emeryturę miał ukończony 62 rok życia, osiągnął wymagany okres składkowy i nieskładkowy oraz nie pozostawał członkiem otwartego funduszu emerytalnego (odwołanie z dnia 23 października 2015r., k. 2-9 akt o sygn. VII U 159/16).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ k.p.c., wniósł o oddalenie odwołań od obu decyzji z dnia 17 września 2015r., znak: (...) oraz znak: (...).

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołania organ rentowy wskazał, że w dniu 11 sierpnia 2015r. otrzymał, za pośrednictwem Sądu Okręgowego Warszawa-Praga, pismo „Potwierdzenie zatrudnienia” z dnia 22 lipca 2015r., wydane przez (...). W związku z tym zostało przeprowadzone postępowanie odnośnie okresów zatrudnienia ubezpieczonego w charakterze marynarza u armatora zagranicznego, obejmujące ustalenie faktu opłacania składek na ubezpieczenia społeczne lub na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, ponieważ tylko takie okresy podlegają uwzględnieniu do okresów składkowych i nieskładkowych wymaganych do ustalenia prawa i wysokości świadczeń emerytalno-rentowych. W trakcie prowadzonego postępowania organ rentowy ustalił, że A. S. (1) w okresach: od 9 listopada 1991r. do 31 stycznia 1992r. oraz od 1 marca 1994r. do 31 lipca 1994r. podlegał ubezpieczeniu dobrowolnemu. Odnosząc się natomiast do okresu urlopu bezpłatnego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że jest to okres wyłączający z podlegania ubezpieczeniom społecznym (nie jest to okres składkowy ani nieskładkowy). Wobec tego ubezpieczonemu nie zaliczono do stażu pracy okresu od 16 października 1990r. do 31 grudnia 1995r., w trakcie którego nie były opłacane składki na dobrowolne ubezpieczenie.

Skutkiem weryfikacji przeprowadzonej przez organ rentowy było wydanie dwóch decyzji z dnia 17 września 2015r., zmieniających długość uwzględnionych okresów składkowych i nieskładkowych. W wyniku ponownych ustaleń organ

rentowy przyjął, że ubezpieczony w dalszym ciągu nie spełnia wymogu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, bowiem udokumentował jedynie 13 lat, 6 miesięcy i 26 dni takiej pracy. Ponadto, udokumentował tylko 21 lat, 7 miesięcy i 8 dni okresów składkowych i nieskładkowych, zamiast wymaganych 25 lat. Organ rentowy podkreślił również, że brak jest możliwości zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach, okresów pracy polskich marynarzy u armatora zagranicznego, do której zostali skierowani przez firmę niebędącą jego pracodawcą (odpowiedź na odwołanie z dnia 11 stycznia 2016r., k. 62-63 akt o sygn. VII U 159/16).

Zarządzeniem z dnia 15 lutego 2016r., wydanym na podstawie art. 219 k.p.c., Sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę z odwołania A. S. (1) od trzech decyzji organu rentowego: z dnia 21 kwietnia 2015r., znak: (...), z dnia 17 września 2015r., znak: (...) oraz z dnia 17 września 2015r., znak: (...) (zarządzenie z dnia 15 lutego 2016r., k. 67 akt o sygn. VII U 159/16).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. S. (1), ur. (...), w okresie od 21 marca 1977r. do 31 grudnia 1995r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...), w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku marynarz. Podczas tego zatrudnienia, w okresie od 21 marca 1997r. do 15 października 1990r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na statkach morskich w żegludze międzynarodowej i w polskim ratownictwie okrętowym, wymienione w Wykazie A, Dziale VIII, poz. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracując na stanowisku marynarz, które zostało wymienione w Dziale VIII, poz. 4 pkt 1 Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia nr 24 Ministra - Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 15 sierpnia 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu gospodarki morskiej. Z kolei w okresie od 16 października 1990r. do 31 grudnia 1995r. ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym. Urlop ten został udzielony na jego prośbę (świadcstwo pracy z dnia 31 grudnia 1995r., k. 12 akt o sygn. VII U 159/16, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, k. 15 akt emerytalnych, książeczka żeglarska, k. 10-27 tom I a.s., zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 28 sierpnia 2006r., k. 15 – 18 akt kapitałowych, pismo (...) S.A. z dnia 20 sierpnia 2015r., k. 60 tom I a.s.).

Podczas urlopu bezpłatnego ubezpieczony, zgodnie z umową podpisaną z (...) Przedsiębiorstwem (...) w W., w okresie od 16 października 1990r. do 16 lipca 1991r., jako starszy marynarz, pływał na statku (...) (zaświadczenie z dnia 15 października 1992r., k. 13 akt emerytalnych). Następnie, za pośrednictwem (...). wykonywał pracę:

- od 10 listopada 1991r. do 27 czerwca 1992r. jako bosman na statku (...),

- od 9 kwietnia 1993r. do 22 września 1993r. jako starszy marynarz na statku (...),

- od 20 lutego 1994r. do 16 sierpnia 1994r. jako starszy marynarz na statku (...),

- od 22 stycznia 1995r. do 1 lipca 1995r. jako starszy marynarz na statku (...) (książeczka żeglarska, k. 10 – 27 tom I a.s., zaświadczenie (...). z dnia 19 października 1992r., k. 28 tom I a.s., potwierdzenie zatrudnienia z dnia 22 lipca 2015r., k. 40 tom I a.s.).

Do zakresu obowiązków ubezpieczonego w w/w okresach należało: rozmocowanie sprzętu, samochodów, maszyn itp., wykonywanie prac konserwacyjnych, prace naprawcze, praca na mostku, związana z nawigacją wachty morskiej, praca na sterze, a także wachty portowe. Ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (włącznie z sobotami i niedzielami). Wykonywał wiele obowiązków. Podczas wachty morskiej zajmował się obserwacją statków na morzu i tego wszystkiego co na wodzie się rusza. Musiał meldować każdy szczegół. Nadto przeprowadzał kontrolę przeciwpożarową pomieszczeń (zeznania świadka A. S. (2), skrócony protokół rozprawy z dnia 14 października 2015r., k. 83 - 85 tom I a.s., nagranie rozprawy z dnia 14 października 2015r., k. 86 tom I a.s.; zeznania świadka K. J., protokół skrócony rozprawy z dnia 14 września 2016r., k. 243-246 tom II a.s., nagranie rozprawy z dnia 14 września 2016r., k. 247 tom II a.s.; zeznania świadka W. P., k. 337 tpm II a.s., zeznania ubezpieczonego, k. 338 tom II a.s.).

(...). nie zatrudniała marynarzy. Zajmowała się wyłącznie pośrednictwem pomiędzy marynarzami a zagranicznymi armatorami i dokonywała wyszukiwania odpowiednich pracowników, stosownie do potrzeb statków zagranicznych. Pracownicy byli zatrudnieni przez firmy zagraniczne, a przez (...). byli informowani o możliwości opłacania składek do ZUS na zasadzie dobrowolności (zeznania świadka A. S. (2), skrócony protokół rozprawy z dnia 14 października 2015r., k. 83 - 85 tom I a.s., nagranie rozprawy z dnia 14 października 2015r., k. 86 tom I a.s., e-mail A. S. (2) z dnia 19 sierpnia 2015r., k. 37 akt emerytalnych).

W okresach od 1 listopada 1991r. do 31 stycznia 1992r. oraz od 1 marca 1994r. do 31 lipca 1994r. A. S. (1) dokonał zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia emerytalno – rentowego. Składki opłacił za okresy: od 9 listopada 1991r. do 31 stycznia 1992r. oraz od 1 marca 1994r. do 31 lipca 1994r. (potwierdzenie ubezpieczenia, k. 49-51 akt emerytalnych).

Ubezpieczony po 31 grudnia 1995r. nadal pływał na statkach, gdzie był zatrudniany przez zagranicznych armatorów, ale nie były wówczas opłacane w Polsce składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Miało to miejsce w okresach: od 19 stycznia 1996r. do daty nieoznaczonej; od 13 maja 1996r. do 22 listopada 1996r., a także od 21 sierpnia 1997r. do daty nieoznaczonej (książeczka żeglarska, k. 23 – 27 tom I a.s.).

A. S. (1) w dniu 20 grudnia 2014r. złożył wniosek o emeryturę, do którego dołączył informację dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych, a także zaświadczenie o zatrudnieniu i świadectwo pracy (wniosek o emeryturę z załącznikami, k. 1 – 15 akt emerytalnych).

Po rozpatrzeniu wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję z dnia 21 kwietnia 2015r., znak: (...), w której odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury argumentując, że na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił ubezpieczonemu 29 lat, 1 miesiąc i 1 dzień ogólnego stażu pracy. Natomiast jako okres pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił zatrudnienie od dnia 21 marca 1977r. do dnia 15 października 1990r., w łącznym wymiarze 13 lat, 6 miesięcy i 26 dni (decyzja ZUS z dnia 21 kwietnia 2015r., k. 35 akt emerytalnych).

W dniu 17 września 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał kolejną decyzję znak: (...), którą ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury. Zmieniając argumentację przedstawioną w poprzedniej decyzji z dnia 21 kwietnia 2015r. organ rentowy wskazał, że po otrzymaniu dodatkowej dokumentacji oraz przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego uznał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu do ogólnego stażu pracy następujące okresy: od 1 sierpnia 1969r. do 25 września 1971r., od 30 września 1971r. do 20 października 1972r., od 24 października 1972r. do 15 października 1975r., od 3 listopada 1975r. do 28 lutego 1976r., od 26 kwietnia 1976r. do 10 marca 1977r., od 21 marca 1977r. do 15 października 1990r., od 9 listopada 1991r. do 31 stycznia 1992r. oraz od 1 marca 1994r. do 31 lipca 1994r., w łącznym wymiarze 21 lat, 7 miesięcy i 8 dni. Zaakceptowany przez Zakład staż pracy w warunkach szczególnych wyniósł natomiast 13 lat, 6 miesięcy i 26 dni (decyzja ZUS z dnia 17 września 2015r., k. 55 akt emerytalnych).

Uwzględniając powyższe ustalenia organ rentowy w dniu 17 września 2015r. wydał również decyzję znak: (...), o ponownym ustaleniu kapitału początkowego A. S. (1). W decyzji organ rentowy wskazał, że do ustalenia wartości kapitału początkowego przyjął ogólny staż pracy ubezpieczonego w wymiarze 21 lat, 7 miesięcy i 8 dni. Zaznaczył, że dokonując obliczeń nie uwzględnił ubezpieczonemu następujących okresów:

- od 16 października 1975r. do 2 listopada 1975r., ponieważ okres pomiędzy zakończeniem służby wojskowej a podjęciem pracy w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. nie jest wymieniony jako okres składkowy lub nieskładkowy,

- od 16 października 1990r. do 31 października 1991r., od 1 listopada 1991r. do 8 listopada 1991r., od 1 lutego 1992r. do 28 lutego 1994r., od 1 sierpnia 1994r. do 1 lipca 1995r., gdyż za okresy te nie została opłacona składka na ubezpieczenia społeczne;

- od 2 lipca 1995r. do 31 grudnia 1995r., gdyż w okresie tym ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym (decyzja ZUS z dnia 17 września 2015r., k. 69 -71 akt kapitałowych).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach emerytalnych i kapitałowych. Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły również zeznania świadków: A. S. (2), W. P. i K. J. oraz zeznania ubezpieczonego A. S. (1). Sąd dał wiarę zeznaniom wymienionych osób, ponieważ były spójne wewnętrznie i wzajemnie się uzupełniały, a także korespondowały z dowodami z dokumentów, które wskazywały okresy pracy ubezpieczonego na statkach morskich i okresy opłacania składek.

Jako wiarygodne Sąd ocenił również dowody z dokumentów, gdyż korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Co istotne strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, zostały uwzględnione przy konstruowaniu stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania A. S. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 kwietnia 2015r., znak: (...) oraz od dwóch decyzji z dnia 17 września 2015r., znak: (...) i znak: (...), jako niezasadne podlegały oddaleniu.

W głównej mierze spór w rozpatrywanej sprawie dotyczył tego, czy A. S. (1) spełnia wymogi konieczne do uzyskania prawa do emerytury, którą ustawodawca uregulował przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017r. poz. 1383 ze zm., dalej: ustawa emerytalna). Art. 184 ust. 1 wskazanej ustawy stanowi, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43) – zwanym dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego. Na wykazach prac zawartych w tym akcie prawnym, nie kończą się jednak ograniczenia dotyczące uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia);

2. wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;
3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia) oraz
4. być zatrudnionym przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia).

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (wyrok SN z dnia 15 grudnia 1997 roku, II UKN 417/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, II UKN 598/00). Jednocześnie wskazać należy, że świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w myśl art. 244 § 1 k.p.c., gdyż pracodawca nie ma charakteru organu władzy publicznej, świadectwo pracy stanowi więc dokument prywatny zgodnie z art. 245 k.p.c. i może być kwestionowane zarówno przez ZUS, jak i przez Sąd. Jeśli natomiast wnioskodawca nie dysponuje takim dokumentem, to nie przekreśla to możliwości ustalenia wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Przy dokonywaniu takich ustaleń na etapie postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania od odmownej decyzji organu rentowego, dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. Wynika to z braku ograniczeń dowodowych obowiązujących w takim postępowaniu, a w praktyce oznacza, że przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być dowodzone wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

W rozpatrywanej sprawie bezsporne było to, że ubezpieczony w dniu (...) ukończył 60 lat i nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Przedmiotem sporu było natomiast spełnienie przez A. S. (1) pozostałych warunków dotyczących ogólnego stażu pracy i stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy, który w decyzji z dnia 21 kwietnia 2015r. wskazał, że ubezpieczony jedynie nie ma wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych, ostatecznie w decyzji z dnia 17 września 2015r., powołał się również na okoliczność, że A. S. (1) posiada 21 lat, 7 miesięcy i 8 dni okresów składkowych i nieskładkowych, zamiast wymaganych 25 lat.

Do okresów składkowych i nieskładkowych, uwzględnionych przez organ rentowy, ubezpieczony żądał doliczenia okresu od 16 października 1990r. do 31 grudnia 1995r., kiedy przebywał na urlopie bezpłatnym będąc formalnie zatrudnionym w (...). Sąd stanowiska ubezpieczonego w tym zakresie nie podzielił uznając, że ani cytowane w pismach pełnomocnika poglądy orzecznictwa ani powołanie art. 7 pkt 8 ustawy emerytalnej, nie mogło spowodować doliczenia okresu urlopu bezpłatnego jako składkowego czy nieskładkowego. W orzecznictwie, takim, które jest w okolicznościach rozpatrywanej sprawy adekwatne i do którego pełnomocnik ubezpieczonego się nie odwołał, panuje utrwalony pogląd, zgodnie z którym okres urlopu bezpłatnego nie jest okresem zatrudnienia, bo właściwe rozumienie „zatrudnienia” zwięźa krąg logiczny do zakresu tych tylko osób, które pracę świadczą lub doznają przerw w jej świadczeniu bez zawieszenia praw i obowiązków pracowniczych. W tym sensie okres urlopu bezpłatnego nie jest okresem świadczenia pracy, gdyż mimo tego, że w czasie urlopu bezpłatnego umowa o pracę trwa nadal, to obowiązki stron - świadczenie pracy i wypłata wynagrodzenia - ulegają zawieszeniu (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 listopada 2011r., I UK 127/11 oraz z dnia 7 października 1998r., II UK 335/98, OSNAPiUS 1999 nr 21, poz. 694). Idąc dalej, okres urlopu bezpłatnego, udzielonego pracownikowi zgodnie z art. 174 § 2 k.p., jest okresem, który stanowi przerwę w realizacji obowiązków i praw pracowniczych u pracodawcy. Wobec tego, w tym czasie pracodawca nie ma obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne za pracownika. Wobec tego, uwzględniając brzmienie art. 6 i 7 ustawy emerytalnej, okresu urlopu bezpłatnego nie zalicza się ani do okresów składkowych, ani do okresów nieskładkowych, chyba że mamy do czynienia z przypadkami określonymi w art. 7 pkt 5 i 8 ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 grudnia 2012r., III AUa 796/12, Legalis, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17 października 2013r., III AUa 403/13, Legalis).

Wspomniany art. 7 pkt 5 i 8 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. wskazuje, że jako nieskładkowe uwzględnia się:

- przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy - z powodu opieki nad dzieckiem:

a) w wieku do lat 4 - w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie - bez względu na liczbę dzieci - do 6 lat,

b) na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny - dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko (punkt 5);

oraz

- okresy urlopu bezpłatnego oraz przerw w zatrudnieniu w razie nieudzielenia urlopu bezpłatnego małżonkom pracowników skierowanych do pracy w przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, w stałych przedstawicielstwach przy Organizacji Narodów Zjednoczonych i w innych misjach specjalnych za granicą, w instytutach, ośrodkach informacji i kultury za granicą (punkt 8).

W przypadku ubezpieczonego sporny okres od 16 października 1990r. do 31 grudnia 1995r. nie był z całą pewnością takim okresem, jaki wymienia art. 7 pkt 5 ustawy emerytalnej. Wbrew stanowisku pełnomocnika ubezpieczonego, nie był to również okres, na jaki wskazuje art. 7 pkt 8 ustawy emerytalnej. Wymaga on, by urlop bezpłatny, tudzież przerwa w pracy, była spowodowana skierowaniem pracownika - małżonka ubezpieczonego - do pracy w przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, w stałych przedstawicielstwach przy Organizacji Narodów Zjednoczonych i w innych misjach specjalnych za granicą, w instytutach, ośrodkach informacji i kultury za granicą. Innymi słowy małżonek musiał świadczyć pracę w jednym z enumeratywnie wyliczonych podmiotów. We wskazanym przepisie nie chodzi przy o tym o urlop bezpłatny każdego pracownika, tak jak wydaje się, że interpretuje wskazany przepis pełnomocnik ubezpieczonego. Wprawdzie dwa pierwsze słowa w pkt 8 art. 7 mówią wprost o urlopie bezpłatnym, ale wykładnia literalna całego przepisu, a nie tylko jego części, jednoznacznie potwierdza słuszność zaprezentowanej wyżej interpretacji, odmiennej od tej, jaką przyjęła strona odwołująca się.

W przypadku A. S. (1) jego urlop bezpłatny miał związek z tym, że ubezpieczony w jego czasie pracował u zagranicznych armatorów z tym, że nie był tam skierowany przez pracodawcę, co potwierdza pismo pracodawcy (k. 40 tom I a.s.). Nawet jednak, gdyby takie skierowanie posiadał, to okresu urlopu bezpłatnego nie można byłoby uwzględnić jako składkowego czy nieskładkowego. Ponadto, jak przyjmuje się w orzecznictwie, urlop bezpłatny udzielony w związku ze skierowaniem do pracy za granicą nie wlicza się również do uprawniającego do emerytury w wieku obniżonym okresu pracy w warunkach szczególnych wykonywanej u pracodawcy macierzystego (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 listopada 2011r., I UK 127/11 oraz z dnia 7 października 1998r., II UK 335/98, OSNAPiUS 1999 nr 21, poz. 694).

Biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, iż organ rentowy słusznie nie uwzględnił ubezpieczonemu bezpłatnego urlopu, z którego korzystał w okresie od 16 października 1990r. do 31 grudnia 1995r., zarówno do ogólnego stażu pracy, jak i do stażu pracy w warunkach szczególnych.

W toku postępowania Sąd Okręgowy ustalił, że w okresie korzystania z urlopu bezpłatnego w Przedsiębiorstwie (...) ubezpieczony pracował jako załogant statków w żegludze międzynarodowej. W okresie od 16 października 1990r. do 16 lipca 1991r. pracował jako starszy marynarz na statku (...), a od 10 listopada 1991r. do 27 czerwca 1992r. jako bosman na tej samej jednostce. Następnie w okresie od 9 kwietnia 1993r. do 22 września 1993r. wykonywał pracę starszego marynarza na statku (...), a od 20 lutego 1994r. do 16 sierpnia 1994r., także jako starszy marynarz, pracował na statku (...). Z kolei od 22 stycznia 1995r. do 1 lipca 1995r. był starszym marynarzem na statku (...).

Zaakcentowania wymaga, że prace na statkach morskich w żegludze międzynarodowej i w polskim ratownictwie okrętowym są wprost wymienione w wykazie A, w Dziale VIII, pod poz. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku ubezpieczonego istotne jest, że jego prace w ww. okresach, realizowane u

zagranicznych armatorów, mały cechy stosunku pracy w rozumieniu art. 22 k.p., choć ubezpieczony nie podpisywał z armatorami zagranicznymi umów o pracę. Jak jednak wielokrotnie podkreślał Sąd Najwyższy, charakter świadczenia pracy „członka załogi statku morskiego”, a ściślej fakty to wyznaczające, są w istocie powszechnie znane i nie wymagają w zasadzie dowodu. Jest to praca podporządkowana i wykonywana odpłatnie, a więc ma cechy pracy świadczonej na podstawie stosunku pracy w rozumieniu art. 22 k.p. (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 stycznia 2010r., II UK 162/09, Legalis oraz z dnia 1 czerwca 2010r., II UK 5/2010, LEX nr 589882). Istotą stosunku pracy w świetle powołanego przepisu jest świadczenie przez pracownika na rzecz pracodawcy pracy dobrowolnie podporządkowanej. Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Celem i zamiarem stron umowy o pracę winna być zatem faktyczna realizacja treści stosunku pracy w granicach zakreślonych zawartą umową. W świetle przedstawionych rozważań oczywistym jest, że osoba wykonująca zatrudnienie na statku, podlega podporządkowaniu i nadzorowi ze strony bezpośredniego przełożonego. Wykonuje ona pracę w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę i nie możliwym jest jego zmiana, co wynika już z samego faktu przebywania na jednostce pływającej. Dodatkowo, jak wskazuje się w orzecznictwie, dobrowolny charakter ubezpieczenia pracownika zatrudnionego u zagranicznego pracodawcy nie świadczy, że zatrudnienie to nie mogło odbywać się w ramach stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010r., II UK 286/09, OSNP 2011/17-18/237).

Analizując rozpatrywaną sprawę Sąd Okręgowy przyjął, że ubezpieczony we wskazanych okresach, przypadających pomiędzy rokiem 1990 a rokiem 1995 (w czasie korzystania z urlopu bezpłatnego u macierzystego pracodawcy) miał status pracownika, co wynika nie tylko z charakteru pracy członka załogi na statku morskim w stałym systemie kontraktowym, ale również zostało potwierdzone książeczką żeglarską, a także zeznaniami świadków oraz ubezpieczonego, którym Sąd dał wiarę. Takie okresy wykonywania za granicą u zagranicznych pracodawców prac wymienionych w wykazach stanowiących załączniki do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wlicza się jednak do okresów pracy w warunkach szczególnych, jeżeli są one uznane za okresy składkowe (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 października 2013r., II UK 106/13, LEX nr 1391452 oraz z dnia 5 marca 2003r., II UK 196/2002, OSNP 2004/8, poz. 144). Z kolei jako składkowe mogą być uznane w Polsce, jeżeli zostały opłacone za nie składki na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001r., II UKN 500/2000, OSNP 2003/10, poz. 258).

W przypadku ubezpieczonego, który pracując na statkach zagranicznych armatorów w latach 1990 – 1995 korzystał z pośrednictwa (...), a potem (...), składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce zostały opłacone jedynie za okresy: od 9 listopada 1991r. do 31 stycznia 1992r. (2 miesiące i 22 dni) oraz od 1 marca 1994r. do 31 lipca 1994r. (5 miesięcy). We wskazanych okresach ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu dobrowolnemu. Przedstawiciel (...). A. S. (2) zeznając w charakterze świadka oraz w e-mailu skierowanym do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wskazał, że podmiot, który reprezentuje był jedynie pośrednikiem i wszyscy, którzy korzystali z pośrednictwa byli informowani o możliwości opłacania składek na zasadzie dobrowolności. W przypadku ubezpieczonego takie okresy były dwa i krótkie, i nie w pełni pokrywały się z okresami, kiedy A. S. (1) pływał w żegludze międzynarodowej w latach 1990 – 1995. W świetle zaprezentowanych powyżej poglądów orzecznictwa tylko one mogły podlegać zakwalifikowaniu jako okresy składkowe, a jednocześnie jako okresy pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy ustalając ubezpieczonemu długość okresów składkowych wymienione okresy podlegania ubezpieczeniom dobrowolnie uwzględnił i to zarówno w decyzji odmawiającej prawa do wcześniejszej emerytury, jak i w decyzji o ponownym przeliczeniu kapitału początkowego. Organ rentowy nie uwzględnił natomiast tych dwóch okresów jako okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych, co powinno nastąpić. Sumaryczny okres pracy w warunkach szczególnych, choć dłuższy niż przyjął ZUS, nie daje jednak możliwości uznania, że A. S. (1) spełnił warunki z art. 184 ustawy emerytalnej.

W odwołaniach pełnomocnik ubezpieczonego akcentował, że ubezpieczony również po roku 1995 pływał w żegludze międzynarodowej, jednak zdaniem Sądu żaden z okresów przypadających po ww. dacie nie może być uznany ani jako okres składkowy bądź nieskładkowy, ani jako okres pracy w warunkach szczególnych. Wprawdzie książeczka

żeglarska złożona przez ubezpieczonego potwierdza fakt pływania również po 1995 roku, ale po pierwsze, w części okresów nie ma dat wymustrowania, co powoduje, że trudno ustalić, jak długo ubezpieczony pracował. Po drugie, nie przedstawił jakichkolwiek dowodów, które potwierdziłyby, że w tych okresach były za niego odprowadzane składki na ubezpieczenia społeczne bądź, że sam je opłacał.

Z przyczyn wskazanych Sąd weryfikując długość ustalonego przez Zakład okresu pracy w warunkach szczególnych, przyjął, że powinien być on zwiększony, ale nie w takim wymiarze, jak wnioskował A. S. (1). Doliczeniu do uwzględnionych przez organ rentowy 13 lat, 6 miesięcy i 26 dni mogły podlegać tylko dwa okresy podlegania ubezpieczeniom dobrowolnie, czyli od 9 listopada 1991r. do 31 stycznia 1992r. (2 miesiące i 2 dni) oraz od 1 marca 1994r. do 31 lipca 1994r. (5 miesięcy). W sumie staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych, obliczony prawidłowo, wyniósł 14 lat, 1 miesiąc i 28 dni. Z dokumentów, jakie przedstawił ubezpieczony wynika ponadto, że w okresie od 16 października 1990r. do 16 lipca 1991r. (9 miesięcy i 2 dni) pracował na statku (...) na podstawie umowy podpisanej z (...) Przedsiębiorstwem (...). Przedstawione zaświadczenia dot. tego zatrudnienia nie potwierdzają jednak, by za ten okres zostały opłacone składki. Nawet jednak, gdyby tak się stało, czego zgromadzony materiał nie potwierdza, to staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych wciąż nie wyniósłby wymaganych 15 lat.

Niezależnie od powyższego podkreślenia wymaga, że ubezpieczony nie spełnił również przesłanki związanej z ogólnym stażem pracy. ZUS, który początkowo w decyzji z dnia 21 kwietnia 2015r. przyjął, że okresy składkowe i nieskładkowe wynoszą 29 lat, 1 miesiąc i 1 dzień, w decyzjach z dnia 17 września 2015r. wskazał, że staż pracy ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999r. wynosi 21 lat, 7 miesięcy i 8 dni. Organ rentowy dokonał weryfikacji m.in. w oparciu o świadectwo pracy z (...), które A. S. (1) dołączył do pierwszego odwołania. Wskazany dokument nie został przedstawiony bezpośrednio do ZUS. W aktach kapitałowych i w aktach emerytalnych takiego dokumentu brak, znajdują się jedynie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawione przez ww. pracodawcę, w których nie ma wzmianek o urlopie bezpłatnym. Taka wzmianka znajduje się natomiast w świadectwie pracy i dlatego m.in. ten okres ZUS wykluczył z ogólnego stażu pracy. Z przyczyn, które zostały już szeroko omówione, Sąd takie stanowisko zaaprobował, nie podzielając tym samym stanowiska strony odwołującej, że ww. okres należy uwzględnić jako nieskładkowy.

Z okresów składkowych i nieskładkowych organ rentowy wykluczył ponadto inne okresy, co wyjaśnił w decyzjach z dnia 17 września 2015r., a czego Sąd również nie negował biorąc pod uwagę zgromadzone dokumenty. Wykluczeniu podlegał okres od 16 października 1975r. do 2 listopada 1975r. przypadający pomiędzy zakończeniem odbywania służby wojskowej a podjęciem pracy. W ustawie emerytalnej nie jest on wymieniony jako składkowy bądź nieskładkowy, dlatego podlega wykluczeniu z okresu ubezpieczenia uwzględnianego przy ustalaniu świadczeń emerytalno – rentowych. Dodatkowo, Zakład uwzględnił zamiast okresu od 1 września 1966r. do 25 września 1971r., okres od 1 września 1969r. do 25 września 1971r. Wynika to z tego, że we wskazanym okresie A. S. (1) uczęszczał do szkoły, a ten okres może podlegać doliczeniu jako składkowy o ile zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej jest to okres zatrudnienia młodocianego na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975r. Z kart wynagrodzeń, jakie za okres od 1969r. przedstawił ubezpieczony wynika, że wynagrodzenie pobierał dopiero od 1 września 1969r., dlatego ZUS zasadnie od tej daty ww. okres doliczył.

Ubezpieczony, choć był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika i znał treść kolejnych decyzji organu rentowego, negował jedynie brak uwzględnienia do ogólnego stażu pracy okresu urlopu bezpłatnego ewentualnie okresu pracy świadczonej na rzecz armatorów zagranicznych, który to okres nie wiadomo na jakiej podstawie prawnej, wedle pełnomocnika ubezpieczonego, powinien być zaokrąglony z 2 lat, 8 miesięcy i 5 dni do 3 lat. Sąd z przyczyn szczegółowo wyjaśnionych ww. okresów nie uwzględnił. Ocenił również, że wyliczenie przez ZUS stażu pracy ubezpieczonego w decyzjach z dnia 17 września 2015r. było prawidłowe. Tym samym nie było podstaw do negocjowania wyliczenia kapitału początkowego oraz do negocjowania odmowy emerytury. Jeśli chodzi jednak o decyzję emerytalną, to nie tylko ogólny staż pracy, ale i brak wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych sprawiły, że ubezpieczony nie może nabyć prawa do tego świadczenia. Tym samym decyzje, od których odwołania podlegały rozpatrzeniu w przedmiotowej sprawie, odpowiadają prawu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł o oddaleniu odwołań.

ZARZĄDZENIE

(...)